

Carterjeva zunanja politika osporavana

Zunanja politika predsednika Carterja ima na Kapitolu večje število močnih nasprotnikov.

WASHINGTON, D.C. — Vodnika zastopstva ZDA pri pogajanjih s Panamo o novi ureditvi prekopa sta porabila dolge ure z razlago položaja kongresnikom in senatorjem, da bi zmanjšala odpor proti popuščanju, ki je potrebno za doseg sporazuma s Panamo. Uspeh njunega napora je dvomljiv.

Skupina na Kapitolu, ki je za ohranitev nadzora nad panamskim prekopom, je izredno odločna in močna. Misel na prepuščenje prekopa Panami v okviru nove pogodbe ob zagotavljanju nevtralnosti in rabe vsem tej skupini ni sprejemljiva. Tako se lahko zgodi, da bosta Linnowitz in Bunker po naročilu predsednika Carterja sklenila sporazum s Panamo, ki ga pa Kongres ne bo maral odobriti. Predsednik redno obvešča sen. Jacksona, sen. Stennisa in druge vodilne člane Kongresa o pogajanjih s Sovjetsko zvezo o omejitvi strateškega orožja, da bi si zagotovili njihovo podporo ali vsaj preprečili njihovo nasprotovanje sporazumu, ki ga upa skleniti pred potekom sedanjega v letošnjem oktobru. Pomisleki so med tem ostali in kongresni vodniki si ne marajo vezati rok.

Državni tajnik Cyrus Vance je v Parizu pretekli teden obljubil, da bodo ZDA prispevale svoj delež v sklad za pomoč najrevnejšim državam Tretjega sveta, vprašanje je vendar, če bo Kongres to obljubo sprejel in potrdil.

Tudi Carterjevo stališče za reševanje spora na Srednjem vzhodu ima na Kapitolu vedno več nasprotnikov, v kolikor bolj postaja jasno, da je rešitev miru možna samo z večjim popuščanjem Izraela, ki pa je po zadnjih parlamentarnih volitvah v Izraelu veliko manj verjetno, kot je bilo.

Ladja zadela na ledeno goro in se potopila

ST. JOHN'S, N.F. — Brod za prevažanje ljudi je na svoji prvi poti zadel v ledeno goro in se po več urah potopil. Vse potnike in posadko so srečno rešili.

William Carson, 8.272 ton obsegajoča ladja, je na svoji prvi plovi zadela v megli na ledeno goro in v četrtek zvečer ob 8.15 začela klicati pomoč. Osem ur kasneje so vojaški helikopteri Kanade in en ledolomilec, ki je priplul na kraj nesreče, rešili vse potnike in vso posadko. Ladja naj bi vzdrževala redno zvezo med St. Johnom v Newfoundlandu ter med Goose Bayjem na Labradorju.

Kubanske ribiške ladje smejo v pristanišča ZDA

HAVANA, Kuba — V okviru dogovora o ribolovu med ZDA in Kubo smejo kubanske ribiške ladje v pristanišča ZDA po oskrbi, opremo in popravila. To bodo prve kubanske ladje v pristaniščih ZDA po letu 1962, ko so ZDA prekinile s Kubo vse stike.

Vremenski prerok

Pretežno oblačno in hladno z nevihtami. Najvišja temperatura okoli 66 F (19 C).

Vietnam izročil seznam 20 pogrešanih vojakov

PARIZ, Fr. — Zastopnik vietnamske vlade je pretekli teden tu ob zaključku tretjega sestanka med zastopniki ZDA in Vietnamu izročil vodniku zastopstva ZDA seznam 20 imen v vietnamski vojni pogrešanih ameriških vojakov, katerih trupla naj bi bili našli.

Zastopstvi obeh držav sta se na zaključnem sestanku v ameriškem poslaništvu drugi dan dogovorili, da naj se razgovori nadaljujejo po diplomatski poti. Zastopnik ZDA je označil sestanek v Parizu za "koristen in uspešen", četudi so ostale zapreke za vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov med Washingtonom in Hanojem.

Papež imenoval štiri nove kardinale

VATIKAN. — Papež Pavel VI. je imenoval pretekli četrtek štiri nove kardinale, med njimi nadškofa Giovannija Benellija, dosežanega državnega podtajnika, ki bo prevzel vodstvo nadškofije v Firencih.

Nadškof Benelli je znan kot ožji sodelavec sv. očeta ter je bil kot namestnik državnega tajnika kardinala Jeana Villota na položaju kot nekdanji sedanj papež sam. Trdijo, da utegne biti kardinal Benelli bodoči papež.

Poleg nadškofa G. Benellija so bili imenovani za kardinale še bivši nadškof Bernardin Gantin v državi Benin v Afriki, monakovski nadškof Joseph Ratzinger in msgr. Luigi Ciappi, uradni vatikanski teolog.

Arafat bi začel rad razgovore z ZDA

BEJRUT, Lib. — Yasir Arafat, vodnik Palestinske osvobodilne organizacije, uradne predstavnice palestinskih Arabcev, je izjavil, da bi rad začel razgovor s predstavniki vlade ZDA.

Ta je bila doslej na stališču, da se s palestinskimi Arabci in POO ne be razgovarjala, dokler Palestinci ne priznajo državi Izrael pravice do obstoja.

Beli v Rodeziji še niso izgubili vsega upanja

Velika Britanija sestavlja v sodelovanju z ZDA novo ustavo, ki jo bo dala Rodeziji ob "proglasitvi njene neodvisnosti".

SALISBURY, Rod. — Ko Velika Britanija in ZDA sestavljajo novo ustavo za Rodezijo, vladajoča bela manjšina v Rodeziji še ne smatra, da bi bilo za njo vse izgubljeno. Še vedno upa, da bo mogla vsaj v omejeni obliki ohraniti svoj gospodarski položaj, če se bo že morala odreči politični oblasti.

Pretekli teden so skušali začetni ključevalnosti naglo umakniti, ko so se ogasile s protesti ZDA, ZSSR, Zahodna Nemčija in druge države. Pritisk ZDA, Velike Britanije in ostalega sveta postaja za rodezijsko belo manjšino nevarnejši od črnih gverilcev.

Nekateri opazovalci položaja v Rodeziji upajo na miren prehod k vladi črne večine po predhodnem sporazumu, ki ga bodo posredovale Velika Britanija, uradno še vedno gospodarica Rodezije, in ZDA, drugi pa v to dvomijo in sodijo, da bodo beli, ko bodo spoznali, da je njihova stvar izgubljena, enostavno pobrali, kar bodo mogli, in se umaknili preko meje v Južnoafriško republiko.

Turki odkrili olje v bližini meje Sirije

ISTANBUL, Tur. — Po podatkih uradne poročevalske službe so odkrili v bližini meje Sirije pri vasi Diyarbakir vrelce, ki daje dnevno tisoč sodov olja. Doslej so zadeli na olje v dveh vrtnah, za drugo niso objavili podrobnosti.

Področje raziskuje državna oljna družba tri mesece. Potrebna bodo še nova vrtnanja, predno bo mogoče dognati obseg nahajališča.

Gasolin na nakaznice?

ST. LOUIS, Mo. — Bivši notranji tajnik Stewart Udall je dejal tu pretekli teden, da moramo v ZDA računati na omejitve prodaje gasolina na nakaznice v treh do sedmih letih. Vzrok temu utegne biti resnično pomanjkanje olja na svetu ali pa previsoka cena za njegov uvoz.

Predsednik Carter za enkrat upa zmanjšati porabo gasolina brez nakaznic, toda veliko jih je, ki resno dvomijo, da je to mogoče doseči po poti, ki jo je Carter predvidel in predložil.

Predsedniški dom omejil energetske tajništvo na 5 let

Predstavniki dom je predlog predsednika Carterja za ustanovitve zveznega tajništva za energijo omejil po vsebini in po trajanju.

WASHINGTON, D.C. — Predstavniki dom je predsednikov predlog o ustanovitvi novega zveznega tajništva za energetiko omejil po delokrogu, ko mu je odvzel pravico določanja cen olju in plinu, pa tudi po trajanju, ko je njegov obstoj omejil na pet let, v kolikor Kongres njegovega obstoja ne bi podaljšal.

Predsednik je proti obema omejitvam in bo zato skušal na konferenci predstavnikov obeh zbornic doseči, da ti omejitvi črtajo. V predlogu, ki je bil odobren v Senatu, jih namreč ni in ta bi naj skušal pripraviti tudi Dom, da bi jih opustil.

Sodijo, da predsednik Carter ne bo uspel doseči pravic in delokroga za novo tajništvo, ki bi jih rad. Kongres je odločen te omejiti.

Rossellini umrl

RIM, It. — V petek je nepričakovano umrl na svojem domu 71 let stari splošno znani filmski direktor Roberto Rossellini, po vsem sodeč zadet od srčne kapi.

GOSPODARSKI POLOŽAJ SE JE V MAJU POPRAVIL

Brezposelnost in inflacija sta se zmanjšali in vzbudili oprezno upanje, da bo umirjena rast gospodarstva vodila do zmanjšanja inflacije, ki je dosegla v prvih mesecih letošnjega leta zaskrbljujočo raven.

WASHINGTON, D.C. — Pretekli petek je Delavsko tajništvo objavilo, da se je brezposelnost v maju zmanjšala od 7% na 6,9%, in dosegla najnižjo raven v dveh letih in pol. Cene na debelo, ki so v prvih štirih mesecih leta naglo rastle, na povprečni ravni 13,1%, so v maju popustile, dvignile so se samo za 0,4%, kar pomeni, da so rastle na letni ravni 4,8%, torej veliko manj kot v prvih štirih mesecih.

Število zaposlenih v maju se je povečalo za 385.000 in doseglo skupno 90,4 milijone, kar je novo rekordno število. Kljub temu je število nezaposlenih manjše le za 0,1%, ker se je prijavilo na delovnem trgu toliko novih delavskih moči.

V preteklem oktobru je bilo skupno brez posla 8% celotne delovne sile, od tedaj je dobilo zaposlitev skoraj 2,7 milijonov oseb, pa je vendar ostalo brez redne zaposlitve še vedno 6,75 milijonov takih, ki iščejo delo.

Med mladimi brezposelnimi se položaj ni nič spremenil, upajo, da se bo v naslednjih mesecih, ko bodo začeli izvajati program o javnih delih posebej za to skupino ljudi.

Cene na debelo so padle pri hrani, kjer so v preteklih mesecih vztrajno rastle. Deželni pridelki na debelo so bili v maju 2,3% cenejši kot v aprilu, tedaj pa so bili za 3,4% višji kot v marcu.

Cene virov energije so rastle tudi v maju, med tem ko je rast industrijskih izdelkov malo popustila.

Predsednikov tiskovni tajnik Jody Powell je dejal, da vlada gleda s pogumom na ugodne podatke o gospodarstvu, da pa je potrebno, da ostanemo previdni in ne vidimo v njih preveč. Treba je počakati na razvoj v pri-

hodnjih mesecih. Vladni strokovnjaki računajo, da se inflacija drži na letni ravni okoli 6 do 6,5%, med tem ko je bila v letu 1976 4,8%.

Charles L. Schultze, načelnik predsednikovega gospodarskega sveta, je mnenja, da bo gospodarska rast v drugi polovici leta umirjenejša in verjetno nekaj počasnejša, kot je bila v prvi polovici. Kljub temu pričakuje, da bo brezposelnost padla dalje in do konca leta ostala na ravni 6,6%.

Zadnje vesti

MOSKVA, ZSSR. — Andrej D. Saharov, znani sovjetski fizik, Nobelov nagradenec, je dejal zahodnim poročevalcem, da so sovjetske oblasti začele nov, trd nastop proti vsem zagovornikom človekovih pravic, zlasti pa proti pripadnikom "Helsinških skupin", ki so si nadele nalogo nadziranja izpolnjevanja določil helsinških listin o človekovih pravicah v Sovjetski zvezi. Saharov je izjavil, da je večina pripadnikov teh skupin zaprtih ali pa pod močnim pritiskom oblasti.

CHICAGO, Ill. — V soboto in včeraj je prišlo v španskem predelu severozahodnega Chicaga do hudih izgrediv, požigovanja in plenjenja. Povod za to je dal boj med dvema tolpama, ki ga je policija hotela končati. V spopadih sta bili dve osebi mrtvi, večje število — med njimi 38 policajev — ranjenih in okoli 120 prijetih in zaprtih.

CHICAGO, Ill. — Poslanik ZDA pri ZN Andrew Young je v svojem članku za Playboy časopis označil predsednika ZDA Nixona in Forda za "rastista", ker da ne razumeta "problema barvnih ljudi". — Povpraševanje javnosti je pokazalo, da večina onih, ki se zanimajo za delovanje A. Younga, to odklanja. V njem vidi propagandista za rasno enakost, ne pa poslanika ZDA pri ZN.

LIMA, Peru. — Rosalynn Carter, žena predsednika ZDA, je danes končala tu svoj obisk in odletela v Brazilijo, katere odnosi z ZDA so nekam napeti zaradi nasprotovanja ZDA dobavi jedrskih naprav Zahodne Nemčije Braziliji ter zaradi kritike Brazilije od strani ZDA v pogledu spoštovanja človekovih pravic.

LONDON, Vel. Brit. — Vsa Velika Britanija je te dni sredi slavlja 25-letnice kraljevanja Elizabete II. Proslava je prešla v vrh v soboto in bo na tem ostala do vključno jutri. Na deset tisoče Britancev je prišlo v glavno mesto, kjer so zasedli vse hotele in druga javna bivališča.

NAIROBI, Ken. — Predsednik Ugande Idi Amin je izjavil, da je njegov dolgoletni osebni prijatelj 37 let stari zdravstveni minister Henry Kyemba, ki je razkril množične moritve v Ugandi ter zaprosil za politično zatočišče v Britaniji, poneveril velike vsote denarja, ki ga je spravil v tujino.

Poznavalci razmer v Sovjetski zvezi trdijo, da zavisi usoda sovjetskih oporečnikov od odločnega nastopa ZDA na konferenci v Beogradu v obrambo človekovih pravic in svobod. Če bodo ZDA v tem pogledu mlagne, kot so bile v zadnjih dveh mesecih, bo Kremelj oporečnike trdo prijel in jim zaprl usta.

Predsednikov tiskovni tajnik Jody Powell je pretekli četrtek izjavil, da bo vlada ZDA svojo zaskrbljenost zaradi kampanje proti članom sovjetske helsinške skupine predložila konferenci v Beogradu.

Kong. Dante Fascell, demokrat iz Floride, načelnik Hel-

Iz Clevelanda in okolice

Važna seja —

Društvo Sv. Katarina št. 29 Zpadne slovanske zveze ima v sredo, 8. junija, ob pol osmih zvečer važno sejo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Izbrani bodo delegati za letošnjo konvencijo v Canon City, Colorado. Tajnik bo pobiral članarino že od šeste ure dalje. Članstvo je prošeno, da se zagohovo udeleži te važne seje.

Stroj je popravljen —

Preteklo soboto, 4. junija, sta g. Ivan Hauptman in France Hren delala ves dan na popravilu velikega tiskarskega stroja Ameriške Domovine. Najprej sta izdelala dva čisto nova dela v njuni strojni delavnici, nato pa ju namestila na stroj v tiskarni. Ko sta opravila to veliko in zahtevno delo, sta izjavila, da je bilo to popravilo narejeno brezplačno, kot darilo listu od Sunset Industries, 1272 E. 286 St. Ameriška Domovina jima izreka tisočero zahvalo. Bog povrni!

Odlikovanje —

Poznana Mary Alic, 1148 Norwood Rd., je bila nedavno sprejeta v zvezo "Franciscan Sacred Heart Province" v znak priznanja za njeno požrtvovalno delo in vdanost franciškanskemu Tretjemu redu, katerega članica je vse od leta 1938. S tem včlanjenjem je Mary postala deležna duhovne vrednosti maš in molitev vseh francižkanov. Priznanje ji je bilo podeljeno tekom posebne svete maše.

Mary Alic je dolgoletna zvesta naročnica našega lista. Iskreno čestitamo!

Redna mesečna seja —

Društvo sv. Ane št. 4 ADZ ima svojo redno mesečno sejo to sredo ob sedmih zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue, soba št. 1. Na dnevnem redu so priprave za društveni piknik v nedeljo 17. julija na Izletniškem središču. Seja —

Podružnica št. 14 ima svojo sejo jutri, v torek, ob sedmih zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Članice vabljen!

Kuba izpustila 10 ameriških jetnikov

WASHINGTON, D.C. — Kuba je pretekli petek izpustila 10 do 30 ameriških jetnikov in začela pregledavati preostale slučaje, ko sta se vladi v Washingtonu in Havani dogovorili o omejenih obnovi diplomatskih stikov.

Dogovor o obnovi omejenih diplomatskih stikov med ZDA in Kubo je bil podpisan pretekli ponedeljek v New Yorku. Obe državi bosta ustanovili "interesa oddelka" diplomatov in konzulate v glavnih mestih druge države. Ta bodo v poslopih poslaništev, ki pa bodo ostala še vedno ameriška v Havani pod švicarsko zastavo, kubanska v Washington pod češko-slovaško zastavo.

ANKARA, Tur. — Pri včerajšnjih parlamentarnih volitvah je republikanska stranka Bulenta Ecevit dobila pičlo večino. Ecevit je bil predsednik turške vlade, ko je Turčija zasedla del otoka Cipra leta 1974.

AMERIŠKA DOMOVINA

8117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st two weeks in July

NAROCNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition \$10.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 87 Monday, June 6, 1977

K položaju koroških Slovencev

I.

Zastopnik zunanjega ministrstva SFR Jugoslavije Mirko Kalezić je na tiskovni konferenci pretekli mesec v Beogradu govoril tudi o položaju koroških Slovencev. V tej zvezi je dejal:

"Poglaviti problem je v tem, da Avstrija ne le da ni izpolnila mednarodnih obveznosti iz državne pogodbe, ki jih ima do slovenske in hrvaške narodnostne manjšine, temveč je z zakonom o narodnostnih skupinah iz leta 1976 in z zadnjimi uredbami začela revizijo teh obveznosti in tako bistveno ogrozila dolgoročno gledano, osnovne pravice obmejnih manjšin. Zato je povsem naravno, da se manjšini postavljata po robu izvajanju takih ukrepov, saj v njih vidite resno nevarnost, ki grozi njenemu nemotenemu nacionalnemu in kulturnemu razvoju.

Upošteva take okolščine Jugoslavija ocenjuje stališča uradnih avstrijskih predstavnikov, izrečena v zadnjem času, tudi izjavo zunanjega ministra Pahra, kot nadaljnji pritisk na manjšini, da bi sprejeli vladne ukrepe, pri čemer uporabljajo najrazličnejše metode, od napovedovanja sodnih procesov in poskusov razbijanja manjšin, do diskreditiranja njihovih izvoljenih predstavnikov, ki se ob popolni podpori pripadnikov manjšin bojujejo za dosledno in popolno uveljavitev pravic obeh manjšin, zagotovljenih v državni pogodbi o vzpostavitvi neodvisne in demokratične Avstrije z dne 15. maja 1955."

Koroški deželni glavar Leopold Wagner je v razgovoru s sodelavcem britanske BBC, ki ga je na Koroško povabila deželna vlada, izjavil, da je Avstrija tiste obveznosti, ko zanj izhajajo iz državne pogodbe, "zgodno" izpolnila in da ne more prenašati prizadevanj ljudi, ki skušajo njeno manjšinsko politiko slikati v nasprotju z dejanskim stanjem.

Besede koroškega deželnega glavarja so neposreden odmev na publikacijo "Manjšinska vprašanja v jugoslovansko-avstrijskih odnosih", ki so jo objavili nekaj dni prej v Beogradu, trdi ljubljansko "Delo".

L. Wagner naj bi zavračal trditve Jugoslavije, da hoče Avstrija s sedanjo manjšinsko zakonodajo enostransko revidirati državno pogodbo. Koroški deželni glavar je v svojem razgovoru s predstavnikom BBC zanikal možnost, da bi na Koroškem imeli opravka z nemško-naconalnim tendencami, prav tako je zanikal obstoj prisilne asimilacije slovenske manjšine na Koroškem.

V Beogradu in v Ljubljani vztrajajo na stališču, da Avstrija ni izpolnila državne pogodbe v pogledu zaščite slovenske in hrvaške narodne manjšine. Isto trdijo ves čas tudi predstavniki koroških Slovencev preko svojih obeh osrednjih organizacij. Vodniki teh so avstrijski zakon, ki naj bi po trditvi avstrijskih političnih strank in vlade izpolnil določila državne pogodbe, odklonili kot za nje škodljiv, ker jim stvarno jemlje to, kar jim državna pogodba jamči. Beograd in Ljubljana torej v tem pogledu podpirata stališče koroških Slovencev samih.

Glavni očitke Avstriji je, da hoče ozemlje slovenske narodne manjšine zmanjšati na eno tretjino, če ne kar na eno šestino in ga postopno enostavno izbrisati. Da govorijo predstavniki koroških Slovencev resnico, to pričajo pretekla ljudska štetja, podatki o položaju prebivalstva na Koroškem za zadnje stoletje.

Nemci na Koroškem so v skrbah, da se jim ne bi zgodilo v kakem slučaju to, kar se je zgodilo njihovim rojakom na Češkem in na Poljskem. Ko so se pred stoletji utrdili v Sudetih, v nekdanji poljski Šleziji, in jih skoraj čisto ponemčili, ko so na sličen način ponemčili Pomorjansko in Mazurje, pa se morali iz teh pokrajin umakniti in jih vrniti Čehom in Poljakom po porazu Hitlerjeve Nemčije v drugi svetovni vojni.

Na razpolago je dovolj zgodovinskih dokazov, da je bila ne le južna, ampak vsa Koroška nekdanj slovenska, sličen kot je bilo Sudetsko ozemlje nekdanj češko. Pomorjansko in Šlezija pa poljsko narodno ozemlje. Prekateri nemški Korošci so se zato lotili "prastrah", da utegne nekega usodnega dne Jugoslavija s podporo "slovenske" Vzhodne Evrope zasesti vsa Koroška tja do Mainitza. V svoji nacionalni zagnanosti mislijo, da bi za kaj takega odstranili vsako osnovo, če uničijo slovensko na oboju manjšino na Koroškem.

O taki rešitvi slovenske Koroške, o taki "Veliki Sloveniji" je nekdanj govoril in pisal prof. Krošelj, ki je nesrečno končal s tisoči drugih političnih ječnikov nacističnih koncentracijskih taborišč na prevoznih ladjah "Altona", potopljeni v Baltskem morju spomladi 1945. O tem so pisali med obema velikima vojnama, ko so

razpravljali o morebitni delitvi Avstrije oziroma priključitvi njenega glavnega dela Nemčiji.

Od onih dni ni bilo slišati nikogar, ki bi razvijal slične načrte. Koroški Nemci bi se torej lahko otresli svojega "prastrahu", vzroke zanj pa najlažje odstranili, če bi koroškim Slovincem priznali vse pravice, ki jira gredo, jim dali polne narodnostne in človekove pravice.

(Konec jutri)

BESEDA IZ NARODA

Kdaj in kako bomo prišli do svoje prave podobe??

NEW YORK, N.Y. — Spet nekam čudno naglavje srenjsko-farnega kroničarja njujorske slovenske srenje, ko se je odločil, da napiše poročilo srenjskega in farnega življenja od tretje majske nedelje, ko je bila zadnja sezonska prosvetna ura, pa tja do prve junijske, ko bo zadnja obhajilna s sestankom Društva najsv. Imena. Med temi nedeljami je bila tretja majska sobota, ki smo jo odbrali za svoj letošnji farni dan slovenskega Sv. Cirila na Osmi.

Pa prav ta dan, v trenutku, ko smo bili zbrani v dvorani sedmega Ukrajinskega doma in sem pogledal v naš tedanji obraz, se mi je vsilil — kar sam po sebi — naslov tega srenjsko-farnega zapisa življenja. In marsikdo bo k temu porekel: Smešno vprašanje po tako lepem in uspešnem dnevu slovenske fare sv. Cirila v New Yorku!

Kmalu po rojstvu naše fare, v času, ko je naš narod na Slovenskem stal pred razcvetom svojega svobodnega življenja in razvoja, se je pesnik Oton Zupančič — sredi vzvalovanja, kipenja in stremljenja — podobno vpraševal v skrb za narodno skupnost in narodovo bodočnost. Tedaj, ko je šlo za začetovanje narodnih meja po njih stoletnih krčnjah, je pesnik poln notranjega drgeta, iskal prave podobe narodnega obraza in je klical k notranji trdnosti. Jaz pa — kot kronist — padam v isto razpoloženje skoraj vsakokrat, ko se zberem njujorski Slovenci, bodisi kot farani Sv. Cirila na Osmi ali pa kot "old-tajmerji" v Kočevski hali, pa tudi kot pripadniki slovenskih enotnih podpornih društev, pa celo takrat, ko pridejo skupaj v naravi na farnih piknikih ala tistih, ki so oklicali kar vnaprej za poseben delček naše narodne skupnosti na tujem.

In s takšnim uvodom naj začnem današnje svoje srenjsko-farno poročilo, ki pada v prve korake prihajanja poletne mučnine farne in srenjske neživljenjskosti. V kri nam je že prišlo, da v treh poletnih mesecih, ko gredo "prosvetani" na počitnice, nam, ostalim faranom, tudi ni treba skrbeti, kakošno bo nedeljsko življenje pri slovenskem Sv. Cirilu na Osmi!

Narava pozna in je podvržena zakonom zimskega spanja, slovenska fara pri Sv. Cirilu v New Yorku pa poletnega. Smo pač nekaj posebnega brez pravega para med slovenskimi farani na Ameriškem, v kolikor jih še je. Ponašamo se lahko le s tem, da smo slovenska fara, pa čeprav jo poletna soparica umrtviči do skorajšnjega izginotja!

To je drugi del uvodne misli mojeg današnjega farno-srenjskega poročila z Njujorskega!

Tretje-majska nedelja je v naši srenji dala dva pomembna dogodka. Na Osmi je bila pri deseti slovenski maši cerkva kar čedno posredna, saj je bilo po njej v dvorani pri prosvetni uri zbranih 91 mladih in starih slovenskih src in duš. To število sem napovedal že v članku pred to nedeljo, pa bi se v napovedi nekam uredil, ko sem postavil število 90, da me niso tega ureza rešili ZVONOVCI iz Fairfielda, sedem po številu, ki

so na to nedeljo spet prišli med nas.

Seveda pri osmi maši, ki je zaradi neobiska slovenskih faranov zdrknila med angleške, vsakodnevne, je bilo običajno: udeležba en samcat Slovenec v družbi Irca, nedeljskega obiskovalca te maše. Tudi na prvo nedeljo v mesecu pride k tej osmi maši, ko se v nepoletnih mesecih zbera člani Društva najsv. Imena in je ta maša slovenska. V tej tiho — na moje vliko začudenje in presenečenje — mi je župnik oče Richard izročil lepo farno plaketo s podobo sv. Cirila in Metoda, kar primerna za ekumenca. Izročil mi jo je za "farne zasluge". Dejansko ne vem, v čem naj bi bile te moje zasluge, ker nisem prav v ničemer uspel s svojim srenjskim in farnim dramljenjem. Dokler imamo farno poletno spanje, dotlej lahko rečem, da fara nima polnega življenja! In kaj naj potem porečem za srenjo slovensko, ki je dejstvo tudi na Njujorskem in katera ima več kot poletno spanje.

V vsem tem spanju me je včasih strah. Tega strahu ne bi bilo, če bi poznali na Osmi vsaj polovične tretje-mesečne nedelje vsako nedeljo, kar bi pomenilo eno osmino faranov slovenskega Sv. Cirila na Osmi.

Na tretjo nedeljo pri deseti maši in po njej je bilo na Osmi lepo. Prosvetna ura je bila posvečena našim materam, ki so nam dale slovensko življenje, katero je kar premnogim že postalo "prav tuje", ko so zavrgli njeno besedo, ali pa se je niso nikdar priučili v zadostni meri. In tudi to so ovirajoče težavnosti za življenje slovenskih srenj na tujem.

Izvajajoči so dali programu mladosten in sočen utrip, ko so te slovenske besede večji jo podali v njeni zvočnosti in milini ter drugi v njeni pevnosti in melodiji.

Iste nedelje popoldne so se zbrali predstavniki, odborniki treh Jednotnih društev na Njujorskem. Sestali so se v Ridge-woodu na Fresh Pond Roadu, kjer je običajni zbiralni prostor članic in članov Društva sv. Ane. Tega dne so se strnili — menda po burni debati — strnili v organizacijsko enoto društvi Sv. Jožef in Sv. Ana. Na vse naše presenečenje Društvo Marije Pomagaj tokrat ni dalo željene besede za totalno organizacijsko strnitev vseh treh Jednotnih društev. Predstavnice Marije Pomagaj pa se niso odvezale od skupnega velikončnega obhajila in zajtrkovalnega sestanka, ki ga je to društvo imelo skupno z Društvom sv. Jožefa že pretekli dve leti. Vendar naše veliko upanje je, da bo tudi Društvo Marija Pomagaj pristalo na strnitev, kar bi bilo njim in vsej enotni skupnosti v korist, kakor tudi farni, srenjski in narodni, če je v nas še kaj čuta za takšno, tesnejšo povezavo, ki bi nam dala več življenjskosti v prihodnih dneh, kot pa jo lahko zaznamo v sedanjih.

Že nekaj let, odkar smo začeli s farnimi pikniki v Mohamsic State parku, se tam zbirajo naše mlade družine, katerim se pridružijo stare mame in očetje, pa še nekateri. V preteklih letih so si zbrali tretje nedelje v me-

secu. Letos so se odločili za četrto nedelje. Torej v Mohamsic State Parku bo vsak njujorski Slovenec, če bo lepo vreme, na četrto nedeljo v juniju, juliju in avgustu na parkališču št. 2 našo dobro narodno družino, v kateri se bo lahko po naše razživel.

Za četrto julijsko nedeljo — to je 26. julija — so se ZVONOVCI odočili, da bodo imeli svoj letni piknik na istem kraju. Tako se je naš župnik oče Richard odločil, da bo to nedeljo zbral za farni piknik. Tudi avtobus bomo imeli za one, ki osebnih avtomobilov nimajo ali se žele odpočiti od vsakodnevne vožnje z njimi. Avtobus bo na razpolago samo v tem slučaju, če se bo prijavilo zanj zadostno število faranov ali srenjčanov do druge julijske nedelje — to je do 12. julija. O tem bo naš župnik oče Richard še posebej obvestil. Naša dolžnost bo, da se pravočasno prijavimo za lepo srečanje v naravi.

Čeprav so člani Društva sv. Ane že imeli svoj letni "outing" ravno na naš letošnji farni dan, bi bilo lepo in prav, da se nam letos pridružijo na tem julijskem pikniku v Mohamsic State Parku. Verjetno se bo tudi članstvo društev Sv. Jožef in Marija Pomagaj poslužilo te lepe prilike julijskega farnega srečanja, v katerega se bodo vključili sosednji ZVONOVCI, ki nam bodo verjetno tudi zapeli — kot le oni znajo!

Pa morda se nam bodo priključili tudi slovenski farani Sv. Križa iz Fairfielda, Conn.

Čim več se nas bo zbralo, tem lepše bo na to nedeljo v Mohamsic State Parku. Spoznali bomo, da s svojimi srečavanji pozivljamo slovenske delce, ošnosne celice in vso celoto, slovensko: pa naj bo farna, družinska ali srenjska ali pa posamezne enotne dele kot tudi njeno celoto, kateri so v nedeljo, 15. maja, popoldne dali že konotretnejšo obliko.

Tone Osovnik

Kako je mogoče?

SEATTLE, Wash. — Pred dnevi objavljeni dopis iz Kalifornije, v katerem pisec poveljuje bivšega predsednika Nixona, izziva komentar.

Imigranti so poznani po svoji politični naivnosti. Tega jim pač nihče ne more zameriti, ker ni pričakovati, da bi v trenutku zajeli in dojeli celotno politično dejavnost nove domovine in jo pravilno tolmačili. Vsakdo ima pravico, da si politična dogajanja in delo političnih delavcev po svoje razlaga in ocenjuje. V tem je pestrost svobodne družbe, ki ji ni treba čakati na pojasnila "od zgoraj".

Pisec članka o Nixonu je v tej svobodni razlagi šel preda-leč. Težko je danes najti ljudi, ki bi soglašali s pisčevimi trditvami, da je bil Richard Nixon velik predsednik in da je vse, za kar se je moral opravičevati, le malenkost. Predsednik Nixon si je po makiavelistično lastil pravico po svoje krojiti in tolmačiti zakone. Prekršil je celo vrsto zakonskih predpisov in bi se zaradi teh prekrškov moral zagovarjati pred sodiščem, če bi mu predsednik Ford ne dal pomiloščenja. Zločin je zločin, pa najsi ga zagreši kdorkoli. Malikovanje zločina je največji zločin. Predsednik ni nad zakonom, tudi zanj veljajo moralni in zakonski principi. Nezaslišana je Nixonova trditev, da so dejanja, izvršena po predsednikovem ukaz, vedno zakonita. Upam, da gospod S. Meršol ne bo vstrajal pri svojih napotkih in postavljaj Nixonu za vzor krščanske dejavnosti. Bog nas varuj! Do Nixona moramo imeti človeško razumevanje in krščansko usmiljenje.

Zgodovina že kaže in bo v bodoče še jasneje osvetlila, kako varljivo so uspehi, ki slone na moralni nenačelnosti. Nixonova in Kissingerjeva politika se ni

O postopku z domobranci

V reviji "Republika Hrvatska" (št. 104) je znani hrvatski publicist dr. Ivo Omrčanin objavil članek z naslovom "Anglo-ameriška diplomacija in NDH oko 30. travnja 1945". V članku so objavljeni nekateri novi dokumenti iz angleških in ameriških državnih arhivov, ki so bili sedaj dani v javnost. V teh dokumentih so omenjeni tudi Slovenci, "slovenska bela garda", Slovensko Primorje in Koroška. Zato bomo na kratko povzeli iz omenjenega članka to, kar zadeva nas Slovence.

Omrčanin piše, da je po konferenci na Jalti postalo Angležem jasno, da bo Tito zmagovalec in da je treba rešiti vprašanje, kaj storiti s protipartizanskimi jugoslovanskimi silami, ki bodo prišle v stik z zavezniško armado. Zato je angleški poslanec v Beogradu Ralph C. Skrine Stevenson brzojavil britanskemu zastopniku v Caserti Haroldu Macmillanu in britanskiemu zunanjemu ministru, da naj se nujno odloči, kakšno stališče je treba zavzeti, ko bodo poveljniki teh protipartizanskih vojnih sil ponudili svoje sodelovanje zavezniškim poveljnikom v severno-vzhodni Italiji.

Stevenson je v svoji brzojavki predlagal tri možne rešitve: a) ali bi se jih (namreč protipartizanske čete) bilo prevzelo kot pomožne čete (auxiliary troops); b) ali bi se jih izročilo jugoslovanski (Titovi) vojski; c) ali bi se jih razorožilo in poslalo v begunska taborišča.

Stevenson je v svoji brzojavki glede teh treh možnosti izrazil mnenje, da prva rešitev (a) "ne prihaja v poštev zaradi naših odnosov z jugoslovansko (Titovo) vlado in zaradi dokazane kolaboracije teh čet". Druga rešitev (b) "ni v skladu z običajno pravico političnih beguncev do azila ob koncu državljanske vojne". Tretja rešitev (c) "se zdi meni najpopolnejša rešitev tega težkega vprašanja".

Dalje predlaga Stevenson v svoji brzojavki, da naj dasta britanska in ameriška vlada zavezniškim poveljnikom navodilo, da o kakem sodelovanju pro-

prižadevala, da bi uvajala moralne vrednote v notranji ali zunanji politiki Amerike. Navedeni cilji varnosti so vodili zunanje posege brez ozira na to, da so morali pogosto potisniti moralna načela v kot. Amerikanci bi se morali sramovati, kako sta Nixon in Kissinger pogosto kupčevala z ljudmi, da bi zagotovila navidezni zunanji mir, mir brez napovedanih vojn, ob tem pa sta zapirala oči pred oboroženimi spopadi, ki zajemajo milijone ljudi in nosijo opustošenje in smrt kljub navideznemu "miru".

Nixonova Amerika je zavrgla glavno prvino, s katero si je Amerika ustvarila ugled v svetu: pošteno obrambo človeških pravic. Navidezno ravnanje v svetu je postalo važnejše kot svoboda, življenje in blagostanje milijonov in milijard ljudi. Nixon je bil majhen človek v vsem svojem delovanju, neznan, zamerljiv, brutalen in nepotesan, človek, ki ni bil sposoben razločevati med zakonom in zločinom. Bil je vse prej kot ideal za "krščanskega človeka". Bil je ideal politika, ki si jih Amerika in svet ne morejo privoščiti. Žal ima v svetu precej posnemalcev, upajmo le, da jih v Ameriki ne bo imel dolgo. Vsi bi morali biti veseli, dokler Nixon ostaja v Kaliforniji in se ukvarja z golfom. Amerika je lahko srečna brez njega. Razgovori s Frostom so ponovno dokazali, da smo vsi lahko srečni, ker je zapustil vodstvo države: mesto, za katerega ni imel moralnih in vodstvenih sposobnosti. Pomilovanje je bolj na mestu kot poveljevanje.

Jože Velikonja

tipartizanskih elementov z zavezniki ni mogoče razpravljati. Tisti, ki se hočejo predati, bodo poslani v vojaška taborišča, kjer se bo izvršila preiskava o njihovem položaju. Tisti, ki bi se hoteli kot posamezniki vrniti v Jugoslavijo, to lahko store. Ostali bodo poslani v begunska taborišča. Z onimi, za katere obstojajo dokazi, da so vojni zločinci, se bo pozneje postopalo kot s takimi.

Ka je storil Churchill?

Iz objavljenih dokumentov ni razvidno, kako je na Stevensonovo brzojavko reagiral zastopnik angleške vlade v Caserti Harold Macmillan. Hitro pa je na brzojavko reagiral Churchill in sicer v soboto, 28. aprila 1945. Takoj je dal nalog, da se sestavi izjava angleške vlade. To izjavo je sestavil državni podtajnik v britanskem zunanjem ministrstvu Sir Orme Sargent in jo je predložil Churchill dne 21. aprila 1945 v Chequers-u, kjer je bil tedaj Churchill na odhodu.

V to važno izjavo so bili na poseben ukaz Churchilla izrecno vneseni Slovenci in Hrvati, čeprav v predlogu Sira Orme Sargenta niso bili omenjeni. Glavne točke tega vladnega dokumenta se glase:

2) Mi smo upali, da bodo močie protipartizanske sile v severno-zahodni Jugoslaviji (t.j. v Sloveniji) brez vsake naše pomoči preprečiti Titov prihod v Julijsko Benečijo in v Trst pred prihodom naše vojske. Toda namesto, da bi to napravili, pa se sedaj zdi, da bodo ti protipartizanski ponudili svoje sodelovanje zavezniškim poveljnikom, kar je (za nas) mnogo bolj nerodno.

3) Ne vidim, kako bi mogli opraviti sodelovanje s temi vojskami, ki so do sedaj javno sodelovale z Nemci. Mislim tu na hrvatsko policijo, imenovano "stasi", ki so bili v službi hrvatske lutkovne vlade, in na slovensko belo gardo. Dvomim, da bi se med temi najahale Mihaljevičeve sile, o katerih se je nazadnje slišalo, da so obkoljene v južni Bosni.

4) Bojim se, da moramo pristati na rešitev, ki je predlagan v točki 5(c) Stevensonove brzojavke.

5) Ne smemo pričakovati nobene zahvale s strani Tita, ako to storimo. Toda, ako ga obvestimo o svoji odločitvi, ali ne bi mogli tega povezati z vprašanjem Julijske Benečije in izraziti upanje, da v zameno za to ne bo vkorakal v Julijsko Benečijo pred našimi četami. On je že pred vrati Reke, ki je vhod v Julijsko Benečijo. (Dne 1. maja 1945 so partizani vkorakali v Trst — naša pripomba.)

6) Za karkoli bi se odločili moramo to razčistiti z Amerikanci.

Gornji vladni britanski dokument je gotovo zelo važen. V njem sta posebno značilni dve točki: 1) Angleži so računali, da bodo Slovenci in Hrvati zadržali partizansko vojsko vsaj toliko časa, da bi prišli zavezniki v Julijsko Benečijo (Trst) pred partizani. Da so Angleži resno mislili na to, je razvidno iz pisma, ki ga je poslal britanskemu zunanjemu ministru sir Orme Sargent in je v hrvaškem prevodu objavljen v "Časopisu za suvereno povijest I" (Zagreb 1975, str. 176-186) in je citirano v "Republiki Hrvatski", "da je škodljivo podprati Tita pri njegovi sedanjosti v Bosni. Titovo napredovanje proti severu, brez oziroma to, v koliko bi bilo to sprejemljivo z vojaškega stališča, vodi Tita v bližino razburkanosti krajev v Julijski Benečiji in na Koroškem. V mnogih oziirih bilo boljše, če bi se dogodki razvijali tako, da bi bilo začasno njegovo prodiranje ustavljeno". (Dalje na 3. strani)

Franc Rozina:

Iz dnevnika mojih spominov

Tisto nedeljo smo zvečer požgali vse naše "postelje" in druge smeti ter polegli okrog ognja. Spali pa tisto noč nismo veliko, ker je pričelo rosiiti.

Zjutraj (24. sept.) smo vstali zgodaj, ker je bil ob 5. že zbor. "Štabovci" smo najprej naložili vso pisarniško robo, da smo potem pomagali organizirati nalaganje ostalih ljudi. Ob 8. smo krenili na dolgo pot. Peljali smo se do Riminija, kjer smo se na železniški postaji premostili v transportne vagonne po 28 ljudi v enega. Ob 10. se je vlak začel pomikati. Predno smo odrinili, smo prešli še suho hrano za 3 dni.

Na poti je bilo živo razpoloženje; spremba od dolgočasne življenja v taborišču, ko nismo nikamor smeli. Za vse je bilo veliko iznenađenje, ko smo naenkrat zagledali morje lepo Jadransko morje, ob katerem smo se vozili vse do Ancone. Tam smo krenili v osrčje Italije v smeri Rima. Vso pot je pomalo deževalo.

V jutranjih urah 25. sept. smo se pripeljali do predmestja Rima, kjer smo pol ure stali. Nebo se je zjasnilo in bilo čudovito lepo jutro. Sonce je obsijalo rosna polja, oljčne nasade, vinograde in rimske parke. V jutranji zarji se od daleč blešči kupola sv. Petra, vidi se Neronov vodovod in staro rimsko obzidje. Videli smo Rim. Vlak je potegnil in Večno mesto izginja v daljavi.

Čim nižje proti jugu se vozimo, tem pustejša je pokrajina in ljudje revnejši. Ob progi postajajo napol goli in umazani otroci. Pripeljemo se mimo Monte Cassina. Vlak vozi počasi. Mesto je porušeno do tal. Pravijo, da je tu padlo preko 20.000 Poljakov, nad 30.000 Angležev in Bog ve koliko Nemcev. Na visokem hribu nad mestom je stal mogočni, tisočletni benediktinski samostan, od katerega sten ni ostal kamen na kamnu. Pred porušenjem so rešili vse dragocene rokopise in knjižnico v celoti. (Kasneje enkrat smo bili iz taborišča tam na izletu.)

Dopoldne 26. septembra smo končno dospeli na kraj našega novega bivališča, v taborišče Eboli, ki leži na lepem, z oljkami zasajenim griču, nasproti mesta Eboli. Med to drevje so postavljeni šotori in nekaj poslopij (barak). Šotori so različne velikosti za različno število ljudi. "Prosvetni šotor" smo zasedli 4 ljudje: Zvone Žitnik, ki dela pri taboriščnem listu, Ciril Pfejfer, za dramatik, Cveto Potokar, pomočnik in taboriščni kartotekar in jaz za telovadbo in šport.

Kaže, da se bodo taboriščne razmere počasi izboljšale. Nadleževalo se bo z začetim kulturno prosvetnim delom in še z marsičem. Ker so v taborišču poleg šotorov še druga poslopja (barake), bodo v njih šola, družbene prireditve in maša. Mašo smo prvič imeli radi lepega nedeljskega dne kar na prostem pod oljkami. Bilo je lepo!

10. okt. — Obletnica smrti kralja Aleksandra I. Zalna služba božja in spored v kino dvorani. Pela sta slovenski in srbski pevski zbor. Govoril je gen. Banjić, narednik-čojak Marjan Gorjup pa je recitiral svoje pesniško delo, posvečeno spominu na kralja. Zalni svečanosti so poleg vojakov in oficirjev prisostvovali še generali: Damjanović, Djujić, Dukić, Andrej in Parac.

12. okt. — Črna maša za po-bite domobranci iz Jelendola in Grčaric. Zvečer žalna akademija. Srečala sva se s slovenskim četničkim oficirjem, s katerim sva skupaj vozila iz Ljubljane. Dejal je, da se od tistih četnikov, ki so ostali pri dravskem mostu ni veliko rešilo. Taborišče je oskorne divizije, kapelnika Milana biskal tudi polkovnik Ljubo Jo-banović v angleški uniformi. Ko sva se srečala, sem ga pozdravila in vprašala, kako mu gre? "E, pa

dobro", je odgooril kratko. Uvidel sem, da mu ni za razgovor, sem šel naprej. Očividno je pozabil na besede, ki jih rekel na najini poti v Celovec: "Nikada vas neču zaboraviti" ...

13. oktobra — smo šli prvič iz taborišča na izlet. Poleg profesorjev in dijakov so odbrali še iz vsake čete po nekaj vojakov. Ob 11. smo dobili juho, kruha pa tisti dan ni bilo. Šli smo torej brez njega. Podali smo se na Monte Eboli, okrog 800 metrov visoko. Z vrha je lep pogled na morje in okolico. Proti večeru smo se lačni vrnili. Čakala nas je večerja, ki nas pa ni razveselila, ker bila je le čorba.

14. oktobra — je bil lep in sončen dan. Tisto popoldne so Srbi igrali nogomet z Eboljčani. Nekateri smo šli gledat tekme, ki so končale z izidom 2:1 za Srbe. Po tekmah sem se zadržal v mestu, ki šteje nekaj nad 8.000 prebivalcev. Mesto je od vojne razdejano. Hiše so skoraj vse brez vrat in oken. Po ulicah leže razvaline. Revščina povsod. Trgovin ni videti. Robo, če jo je kaj, prodajajo zunaj na stojnicah. Po ulicah letajo napol goli otroci in se veselo življenja.

Zaželel sem si za želedec kaj gostega. Stopil sem v bližnjo "Tratorio" (gostilno) in naročil špagete. Špageti so znana italijanska specialiteta. Kmalu mi jih prineso poln krožnik. Nisem se pa upal ozirati po "lokalu", ker bi mi špageti radi umazani, da bi mi začeli siliti nazaj. Vino je bilo dobro. Plačal sem za porcijo 45 lir.

15. oktobra — je in selijo di-jake v drugo poslopje. Vse se počasi ureja. Nadaljujemo spet z angleško uro, ki jo vodi ga. dr. Vlasta Lenart. Bil sem tudi pri dr. St. Vrčonu radi noge. Po treh dneh smo prejeli kruh.

19. oktobra — angleški pregled taborišča. Nad redom in čistostjo so se izrazili zadovoljivo in pohvalno. (Taborišče je v resnici kakor en sam park.) Radi inspekcije smo verjetno imeli ta dan dobro kosilo: juho, dunajski zrezek s krompirjem in solato. Zvečer smo s Srbi priredili koncert za Hrvate, ki so nas lepo sprejeli in pogostili.

30. oktobra — Danes je mračen dan. Držimo se v šotoru in se pogovarjamo o razburjivi noči, ko so se Šumadijci in Drincini med seboj stegli in pri tem Drincini zaklali enega Šumadijca, enega pa ranili. Zdaj selijo Drince drugam.

1. november — praznik Vseh svetnikov. Maša ob 9. in branje pastirskega pisma jugoslovanskih škofov. Zvečer oderska predstava misterija "Mrtvaški ples".

2. november — ponovitev "Mrtvaškega plesa" isto tam. Ta dan bi imeli iti v Pompeje, pa ni bilo kamijonov. Danes mi je nekdo (vem kdo) odnesel 1.000 lir, prihranek zaslužka pri cigareta. Iz pisarne so me danes imenovali za telovadnega učitelja na taboriščni gimnaziji.

5. november — Vaja za Desetega brata, lahkoatletske vaje. Zvečer predstava Nušičevega "Navadnega človeka", s katerim so Šumadijci vsem pripravili veliko smeha in zabave.

10. november — je taborišče obiskal minister g. dr. Miha Krek. Zvečer družabna prireditev, kjer sta govorila gen. Damjanović in dr. Krek.

11. november — Martinova nedelja. Radi dežja maša v baraki. Po maši govor dr. Kreka, ki je med drugim dejal: Složni moramo po poti proti cilju, ki smo si ga začrtali. Se ne kaj mesecev, ko se bomo vrnili ... Zvečer odlično izbran spored koncerta godbe Šumadij-ke divizije, kapelnika Milana biskal tudi polkovnik Ljubo Jo-banović.

17. novembra — se je uredila želja za izlet v Pompeje. Ob 9. smo se s profesorji in stu-

dentmi naložili na dva kamijona in se odpeljali v bližnje Pompeje. Iz zgodovine je znano, da je mesto leta 79 A.D. zasula lava ognjenika Vezuva. Že 700 let pred Kristusom se je mesto razvilo iz male vasi v mesto s tlakovanimi ulicami, mestnimi hišami in vilami bogatih ljudi, s ljudskimi gledališči in kopališči. Arhitektura pove, da so tu imeli Grki svoj vpliv. Do zdaj so arheologi izkopali razne kipe, posodo, vrče za vodo, olje in vino; celo žito in kruh ter ročne mlince, pa tudi človeška in živalska telesa zalita z lavo. Odkopali so cele ulice, sobane dvoran in hiš, katerih barva sten se je ohranila zasuta v pepel lave prav do danes. Do zdaj so odkopali komaj polovico zasutega mesta, ki so ga začeli odkopavati pred 300 leti. Ogledali smo tudi prekrasno cerkev Matere Božje v novih Pompejih, ki jo krasijo marmornati stebri, dar Italije, Francije, Anglije in Grčije. Glavni oltar pa je iz zelenega alabastra. Bogastvo umetnosti je v freskah in mozaikih, zlatu in srebru. Podobno Matere Božje cenijo na 30.000 lir pred vojne valute. Domov smo se vrnili pod neizbrisnimi vtisi doživetnega dne.

1. decembra — Proslava z večernim koncertom in družabnim večerom.

2. decembra — Prejel sem prvo pošto. Piše mi teta Mića Kepa in pove, da so doma vsi zdravi.

3. decembra — Sv. Frančišek in god mojega očeta, ki se ga v duhu lepo spominjam.

6. decembra — god sv. Miklavža. Miklavževali smo skupaj s Hrvati. Bilo je lepo in veselo, če ravno je bil Miklavž prav tak revež kakor mi.

8. decembra — lep koncert pevškega zbora, ki ga vodi in uč. Gabrijel Camernik. Lep spored je privabil ljubitelje domače pesmi in s tem dal priznanje pevstvu in zboru.

9. decembra — smo po maši odšli s študenti na 1.000 m visoko goro San Roko. Do vrha smo rabili 4 ure. Na vrhu je bil sneg in nas je zeblo. Imeli smo krasen razgled na pokrajino in morje. Nazaj smo rabili eno uro manj in se vrnili lačni. Razveselilo nas je dobro kosilo in večerja. Vsi zadovoljni in prijetno utrujeni smo zlezli na svoja ležišča.

15. dec. — smo organizirali lep sportni večer, ki so se ga udeležili tudi višji oficirji. V lepem medsebojnem družabnem razpoloženju smo ostali skupaj čez polnoč.

Dnevi hitijo in Božični prazniki se nam naglo bližajo. Vsi si prizadeva pripraviti Božič čim lepši in domačnejši. Po šotorih si ljudje postavljajo jaslice, ki jih hodi blagoslovljati kurat g. Kunstelj.

Sveti večer. Ob 11. polnočnica skupaj s Hrvati. Zbor poje božične pesmi.

Božični dan. Slovesna maša s petjem. Po maši pred štabom koncert godbe Šumadijske divizije. Opoldan kosilo, ki smo mu rekli ODLIČNO; juha, zrezek z rižem, solato in cvetačo, potica, pomaranče in vino. Po kosilu ob 3. spet godbeni koncert. Ob 7. so Hrvatom in nam Srbi priredili komedijo "Seosko Lolo", kjer je bilo smeha na pretek. Tako lepega Božiča še v sanjah ni nihče pričakoval.

Praznik sv. Stefana smo praznovali z mašo ob 9. in pridigo, v kateri je g. kurat spominjal na prvega mučenca sv. Stefana in mučenecv današnje dobe, ki so neustrašeno šli v smrt za pravico in resnico, v smrt za Boga in domovino. Preganjanje škofov in duhovščine doma se nadaljuje, kar nas opominja, da začnemo živeti vsi pravo in pošteno življenje. Skozi preiskušnje, katere smo morali prestati, pojdemo zrelejši novim časom nasproti ...

(Koniec sledi)

Tisk je veselila, delajmo za AMERISKO DOMOVINO!

KOLEDAR društvenih prireditev

JUNIJ

19. — Slovensko kulturno društvo Triglav, Milwaukee, Wis., priredi svoj piknik z mašo ob 11. uri, kosilom in pikniškim veseljem v Triglavskem parku.

26. — Farni festival fare sv. Lovrenca v Newburgu.

26. — Tabor DSPB pripravi SPOMINSKO PROSLAVO za pomorjene domobranci in četnike ter vse druge žrtve komunistične revolucije. Proslava bo na Orlovem vrhu na Slovenski pristavi.

JULIJ

3. - 4. — Piknik Slovenske pristave.

7., 8., 9., 10. — Poletni karneval pri fari sv. Vida.

17. — Misijonska znamkarska akcija priredi piknik na Slovenski pristavi.

24. — Primorski piknik na Slovenski pristavi.

24. — Slovensko kulturno društvo Triglav, Milwaukee, Wis., priredi Misijonski piknik z mašo ob 11. uri in kosilom v Triglavskem parku.

31. — Slovenska šola fare Marije Vnebovzete priredi vsakoletni piknik na Slovenski pristavi.

31. — Društvo Slovencev "Baraga" v Torontu, Kanada, priredi 18. Slovenski dan na Slovenskem letovišču pri Boltonu, posvečen pisatelju Karlu Mauserju.

AVGUST

7. — Slovenska šola fare sv. Vida priredi vsakoletni piknik na Slovenski pristavi.

7. — Ohio KSKJ dan — Federacija KSKJ društev v Ohio priredi Ohio KSKJ dan s piknikom v Parku sv. Jožea na White Road, Willoughby Hills, Ohio.

13. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi družabni večer na Pristavi.

14. — Plavalne tekme na Slovenski pristavi.

21. — Fara Marije Vnebovzete priredi vsakoletni Zeganski festival od 3. popoldne do 9. zvečer.

22. — Slovensko kulturno društvo Triglav, Milwaukee, Wis., priredi Športni dan z mašo ob 11. uri, kosilom in športnim sporedom v Triglavskem parku.

28. — "Clambake", pečenje školjk in steklov, pri fari sv. Lovrenca v Newburgu.

SEPTEMBER

10. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi družabni večer na Pristavi.

18. — Vinska trgateg na Slovenski pristavi.

18. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi običajno vsakoletno kosilo v farni dvorani.

25. — Društvo S.P.B. Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

1. — Folklorna skupina Kres priredi svoj nastop v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

2. — Slovensko kulturno društvo Triglav, Milwaukee, Wis., priredi Vinsko trgateg s kosilom in zabavo v Triglavskem parku.

3. — Občni zbor Balincarskega krožka Slovenske pristave.

9. — Društvo Kras št. 8 ADZ obhaja 65-letnico svojega obstoja in delovanja z banketom v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

16. — Občni zbor Slovenske pristave.

15. — Tabor DSPB priredi svoj jesenski DRUŽABNI VEČER v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.

15. — Klub slovenskih upokojencev, Newburg, priredi Večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

30. — Klub slovenskih upokojencev za Holmes Avenue okrožje priredi banket v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

NOVEMBER

6. — Glasbena Matica priredi jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

12. — Belokranjski klub priredi vsakoletno martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

13. — Slomškovo kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu.

20. — Fara Marije Vnebovzete priredi vsakoletni Zahvalni festival od 3. popoldne do 9. zvečer.

27. — Pevski zbor Slovenske ženske zveze "Dawn" priredi vsakoletni koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Po koncertu zabava in ples ob zvokih Jeff Pecon orkestra.

O postopku z domobranci

(Nadaljevanje s 2. strani)

odporom ustašev in bele garde, recimo okoli Ljubljane in Zagreba, dokler bi ne bilo mogoče zavezniškim silam v Italiji sestati na kolikor toliko mirni način Julijsko Benečijo in Korosko.

2) Iz britanskega vladnega dokumenta pa je razvidno tudi to, da se je Churchill postavil na stališče, da je treba sprejeti Stevensonov predlog, da se namreč pošljejo protipartizanske čete v begunska taborišča.

Kaj so napravili Amerikanci?

Britansko zunanje ministrstvo je gornji (Churchillov) predlog dne 30. aprila 1945 brzojavno poslalo v Washington svojemu poslaniku Earlju Halifaxu z naročilom, da ga takoj predloži State Departmentu. V prvem odstavku te brzojavke so zopet izrecno omenjeni hrvaški ustaški in slovenska bela garda.

Med tem je dne 1. maja 1945 ameriški politični predstavnik v Caserti, poslanik Alexander Kirk sporočil State Departmentu v Washington, da se je v zavezniškem glavnem stanu v Caserti to jutro razpravljalo o identifikaciji (t.j. protipartizan-

vojni zločinci, postopa kot s takimi.

O tem odgovoru, ki ga je State Department poslal Kirk, so bili obveščeni tudi Angleži in ameriški poslanik Patterson v Beogradu z nalogo, da o tem obvesti jugoslovansko (Titovo) vlado, ako ga bo o tem kaj vprašala.

Naj navedemo še en dokument, ki spada gotovo med najvažnejše dokumente v zadevi izročitve domobrancev. To je brzojavka JSM (Joint Staff Mission) v Washingtonu z dne 31. maja 1945 zavezniškim vojnim silam v Evropi, ki se glasi:

"Opozorjamo na dejstvo, da je bilo dogovorjeno med vlado Združenih držav in britansko vlado, da morajo biti protipartizanske jugoslovanske sile, posamično navedeni Hrvati, ustaši in slovenska bela garda, razoroženi in poslani v begunska taborišča. Pristanek State Departmenta o temu je bil sporočen od (britanskega) poslanstva pod št. 3123 z dne 3. maja 1945 zunanjemu ministrstvu."

In vendar so bili izročeni

Iz gornjih dokumentov, ki so bili doslej objavljeni, je razvidno, da je bilo stališče tako ameriške kot angleške vlade, da se slovenske in hrvaške protipartizanske čete ne izročijo Titovim oblastem. In vendar so bile izročene in po strašnem mučenju pobite.

Kako je mogoče, da se je to zgodilo? O tem se niso bili obnavljani dokumenti (če sploh obstojajo). Možno pa so različne razlage. Možno je npr. da sta britanska in ameriška vlada pod velikim sovjetskim pritiskom spremenili svoje prvotno stališče in pristali na izročitev. Možno je tudi, da se zavezniško po veljstvo v Caserti ni oziralo na vladna naročila in je na svojo pest odredilo izročitev. Če bi to držalo, pa je nerazumljivo, zakaj so se izročili samo protipartizanski borci iz Avstrije, ne pa tudi oni iz Italije.

Odgovor Lemnitzerja, ki ga je poslal dr. Kreku v imenu vrhovnega zavezniškega poveljnika in kateri je bil objavljen v letošnjem Vestniku št. 3-5, na str. 53, dokazuje, da je bila izročitev izvršena po ukaz Vrhovnega zavezniškega poveljstva na Sredozemskem področju. Potrebno pa je pripomniti, da je v tistem odgovoru izrecno omenjena samo Avstrija, dočim o Italiji ni govora. Do danes še ni pojasnjeno, zakaj se je različno postopalo v teh dveh državah.

Potrebno je tudi pripomniti, da je dr. Kreku odgovoril Lemnitzer po nalogu šefa glavnega zavezniškega štaba Lt. generala W. D. Morgana in da smemo sklepati iz tega, da je on tisti, ki je poslal na Korosko nalog o izročitvi (morda celo brez vednosti maršala Alexandra, ki je ta ukaz preklical — žal prepozno —, ko je dobil obvestilo od dr. Kreka o izročitvi domobrancev.

Morda bodo novi dokumenti prinesli kaj več jasnosti o tej največji slovenski (in tudi hrvaški) tragediji. Morebitne nove dokumente bomo sproti posredovali našim bralcem.

Rudolf Smersu

Sto let fonografa

Na pariškem sedežu UNESCO so nedavno proslavili 100-letnico prvega zvočnega zapisa.

Na slovesnosti, ki sta jo skupaj organizirala mednarodno združenje proizvajalcev fonografov (aparatur za zapis in reprodukcijo zvoka) in mednarodni glasbeni svet, je govoril predsednik francoske skupščine Edgar Faure, v glasbenem delu programa pa so nastopili trije umetniki, dva Iranca in Madžar.

Odpri so tudi razstavo, na kateri so prikazali pomen registracije zvoka pri dejavnosti UNESCO.

Muzej glasbil

V mehiškem glavnem mestu bodo v kratkem odpri muzej glasbil. V zbirki bo razen 806 starih in novih glasbil z različnih koncev sveta tudi nad 300 izvirnih glasbenih rokopisov.

Prava dragocenost v muzejski zbirki je francoski spinet iz 14. stoletja, med rokopi pa je največ izvirnikov mehiških, italijanskih, portugalskih in španskih skladateljev iz 17. in 18. stoletja. Glasbila in rokopise so večinoma podarile tuje dežele, nekaj pa jih je muzejska uprava dobila za zamenjavo.

To je tretji muzej glasbil v Južni Ameriki, po bogastvu zbirke pa je najpomembnejši. Dva takšna muzeja sta na Kubi in v Venezueli.

Oglašujte v AMERISKO DOMOVINO, kupujte pri njenih oglaševalcih!

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4113
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAGUN POMOCI DRZAVE OHIO
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS

MALI OGLASI

BY OWNER — FOR SALE

Three bedroom single, 1½ baths, across St. Mary Church.
Call 681-2673

(89)

Lastnik prodaja enodružinsko hišo s tremi spalnicami, garaža, parcela 75x110 s sadnim dnevjem, v okolici E. 185 St. Cena v 30-tih. Kličite 481-0286 ali 531-2598.

(90)

NOV NA SEZNAMU V EUCLIDU

Zidan ranč, s tremi spalnicami, samo tri leta star, garaža za dva avta, polna klet, kuhinja z več predelavami in jedilna soba.

UPSON REALTY

UMLA

499 E. 260 St. 731-1070
Odpri od 9. do 9. ure zvečer

(90)

FOR RENT

2 apartments, 6 rooms each, for older people or family with not more than 2 children at 1097 E. 71 St. — 361-1556.

(90)

FOR RENT

Three room apartment on 1206 Norwood Rd. Newly decorated. Call 842-0072.

(88)

Lastnik prodaja hišo

Hiša za dve družini blizu E. 185 St. z velikim zemljiščem, na katerem je sadno drevje, je na prodaj. Kličite 732-8969.

(88)

Lastnik prodaja

Nova kolonial hiša v Wickliffu v bližini Rt. 84, kakovostno grajena, s priloženo garažo, aluminijastim opazem, 3 velikimi spalnicami, 2 kopalnicama, vsa podkletena, preproge in notranja ureditev po izbiri, je na prodaj za \$64.900. Za ogled kličite 946-5149.

(88)

REPAIRING

Of all kitchen appliances, kitchen helpers or industrial machines. — 268-0100.

(x)

SOBE ODDAJO

na 1010 E. 63 St. severno od St. Clair ave. spodaj. Kličite 946-6955.

(87)

Help wanted Male or Female

DELO DOBI

Cistilko v okolici St. Clair Avenue iščejo za 2 do 4 dni v tednu. Kličite 361-5115 rned 11. dop. in 3. pop.

(x)

HOUSEKEEPER WANTED

To live in for elderly woman, in Beachwood area. Salary. 464-1684

(90)

Dr. Ivan Pregelj:

MLADA BREDA

POVEST

I. del.

1. Vesela svatba pa žalostna nevesta

Daleč po dolini je bilo čuti besedo "Peč", kajti povsem nekega večera že pozno poleti, kmečki peč je bil kraj podoben, kako hrešči harmonika s ponos in marsikdo, ki je hodil po cesti, nega kmečkega dvorca na Peči. je z nekako zavistjo pogledal na Večerilo se je zgodaj, mrzle, Peč, češ blagor jim, ki so gori sive megle so se pasle po dolini, na toplem in varnem. se oprijemale gozdnatih gričev, Cima vztrajneje je legal zgod- legle sedaj prav nad vas in se nji megleni mrak, tem bolj raz- za nekaj trenutkov zopet dvig- posajeno je kipela v mrazeče in nile. Iz megla je venomer pršilo, pusto vreme poskočnica harmo- od drevja je kapljalo in kaplje nika raz Peč. Nekaj mesoglas- šp dolble v premočena tla. Od nega, surovo veselega je bilo v vseh strani so šumele vode in se teh glasovih; zdelo se je, da umazane izlivala v potok, ki je stresajo kaplje z vež, preden bobnel globoko pod dolinsko zamrejo v sunkih visoko pod cesto. Cesta pa se je samotna oblaki kipečih vetrov in šume- vlekla ob gorah, izvila se izza njn sivkastorjavih voda. Nehote slamnati in lesenih vaških streh je obstal do kolen blaten in do naokrog po dolini in stopila z srca utrujen berač ob razpotju, držnim ovinkom v sotesko, ki si otresel s klobuka vodo in se za- jo je bil v tisočletjih preril po- gledal na Peč, kjer je ravnokar tok. Tam pa, kjer je cesta za- sinilo dvoje svetlih oken v som- vila iz vaških polj v sotesko, se rak. V zadnjem hipu je že lezel je odcepljal od ceste kolovoz, se berač — Lazar vseh svatovanj, drzno zavijtel preko kamnitega sejmov in shodov — po opolz- mostiča na drugo stran potoka kem klanecu na Peč. Mrzla sapa in se vzpel do pet sto korakov v je nagibala njegovo nemarno in breg, od koder je kakor straža uborno postavio v stran, ko je gledalo nekaj belih poslopj čez lezel po ovinkih nad potok in obronek dol na cesto. zapušteni malin in se z zadnji-

TONY KRISTAVNIK
PAINTING AND DECORATING

Telephone: 944-8436

Spomlad je tu! Najboljši čas za barvanje vaših hiš
Preglejte vaše domove in pokličite nas
za brezplačen proračun. Smo strokovnjaki!
Sanitas in papiranje

CLEVELAND'S NEWEST ETHNIC RESTAURANT •
Featuring superb Old World and American Food,
— REASONABLY PRICED —

RESTAURANT

Enjoy dining in the relaxing atmosphere of Old Vienna
BREAKFAST — LUNCH — DINNER
BANQUET FACILITIES FOR 150

1385 E. 36 St.

Phone 881-1118

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

vsaki slovenski hiši

TRENUTNA LOTERIJA
TV BONUS
BOGATI ŽIVLJENJE
40 SREČNIM IGRALCEM!

- Preko \$100,000 oddano v zadetkih TV Bonusa Trenutne loterije... morda vam?
- Lahko zadenete \$50,000 — glavni dobitki! Ali \$10,000 ali \$5,000 ali \$1,000. Skupno je 40 dobitkov.
- To je tedensko. Je razburljivo. Je vredno.

- Udeležite se naslednjega žrebanja s tem, da pošljete 4 srečke Trenutne loterije, ki niso zadele, na: TV Bonus, P.O. Box 6510, Cleveland, Oh 44101.
- 50¢ Pot O' Gold številki je tudi izbranih! Glavni zadek najmanj \$40,000.
- Zdaj je več vzrokov za vključitev v zabavo kot kdajkoli!

Kaj bi storili, če
bi se to zgodilo vam?

V četrtek ob 7.30
glejte Ohio Lottery
TV Show!

AD #193-R

Po zakonu gre ves čisti dohodek Ohio Lottery v splošni sklad države Ohio in je razdeljen v korist vseh Ohijčanov na področjih, kot so: prosveta, javno socialno skrbstvo, duševno zdravstvo in druge potrebe.

mi močmi dovelkel do hleva, iz- za katerega se je belila mogoč- na dvonadstropna, z rdečo ope- ko krita hiša. Na levi in desni je bilo opaziti nekaj skromnej- ših hiš in shramb. Pred hišo pa je bilo obširno dvorišče, prepla- vljeno od mlakuž in gnojnice, izlivač se od hleva. Pod le- seno streho je bilo nekaj tovor- nih voz, jarmov in poljskega orodja. Sicer pa je bilo dvorišče popolnoma zapuščeno in nihče ni beraču zastopil poti, ko je krenil roti dvonadstropni hiši in se vzpel po kamnitih stopnicah k odprtim durim.

Prostorna veža ga je sprejela, z leve in desne se je usipalo ne- kaj soparne svetlobe vanjo, os- vetljevalo dolgo, s praznimi steklenicami in umazano posodo pokrito mizo, nekaj sodov pod njo in široke stopnice v ozadju. Skozi vrata na desni je bilo čuti šum in glas hreščeče polke. Be- rač se je stisnil skozi vrata prav tedaj, ko je harmonika utihnila. Nekdo, ki je hotel skozi vrata, se je zadel vanj; berač je priletel z glavo ob rob pri vratih, da se mu je od bolečine zameglilo pred očmi. Videl je kakor v me- gli dolgo, belo pogrnjeno mizo, obloženo s pecivom, mesom in vinom. Nekaj zardelih in raz- gretih ljudi se je vračalo za mizo skozi vrata iz sosedne sobe, kjer so bili doplesali. Šum in ropotanje s stoli je za hip pre- glušilo vse druge glasove; tedaj je nekdo zaklical na ves glas: "Godec je žejen, noče gosti!" Izza mize se je dvignila krep- ka in rejena ženska, močno zar- dela in nekako hripava. "Dajte godcu polič vina! Pa da se mršnja ne upijani!" "Saj je že dva popil," je nek- do ugovarjal. "Godcu polič vina. Če pa zas- pi, ga vržem na dež!" je pripom- nila znova ista ženska. Tedaj je berač pristopil k mi- zi, se ozrl po gostih, se ponižno

klanja je obstal pred poveljujo- čo ženo in rekel: "Bog daj srečo vsem skupaj, nevesti in ženinu pa vsega, če- sar si želita. Ubog revež sem, lačen pa moker." Sele sedaj so se ozrli svati na berača in žena ga je premerila od nog do glave. Trd in osoren ji je bil glas: "Od kod pa si, potep?" "Od daleč. Od Sv. Jakoba, Zlahtna mati," je odgovoril be- rač. "Kaj?" se je hudobno začudila žena in se pri tem ozrla po sva- tih, "ste slišali? Od Sv. Jakoba, pa hodi k nam berač? Ali ni- mamo domačih bernjavsov do- volj?" "Imamo, imamo!" je pripom- nil mož, ki je sedel ženi naspro- ti in pri tem pomežiknil nevesti,

ki je sedela z ženinom ob boku krepke, poveljujoče žene. "Po- tepuhov in beračev." Hrupno se je zasmel. Za hip je švignil krepki ženi veseli izraz čez lice in je priki- mala možu. "Ti Tomaž, molči, pijan si." Pa se je zasmejala, vzela koza- rec in ga izpila. Svatje so se umirili, ko da ča- kajo njenih besed. In res se je dvignila in udarila po možko ob mizo. Pri tem so ji nemirne oči begale po gostih in obstale pre- sunljivo na nevesti, tako da je ta povsila pogled. Žena pa se je obrnila k beraču in velela: "Od daleč si prišel, daleč poj- deš. Nočem, da bi pravil nemar- nim kmetičam okoli, da te je gospodinja na Peči zapodila! Ne- za, daj mu kos gnjati in potice.

Pa vina mu nalij. Tja za peč
mu postavi!"
(Dalje prihodnjič)

Ameriška in evropska
označba mer

Pri čevljih je razlika v označ- bi mere za približnih 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali ženskih čevljih. Na primer: če vam sorodnik piše, da potrebuje čevlje št. 39 je to ameriške mere 6½; št. 40 je 7, št. 41 je 8, 42 je 9, 43 je 10, 44 je 11; ženski čevlji so navad- no manjši kot gornje mere. Ta- ko bi na primer št. 38 bila ame- riške mere 8, 37 bi bila 5 in 36 pa 4.

Pri ženskih oblekah pa je raz- lika v označbi mere vedno za 2 točk. Na primer, če vam so- rodnik piše, da nosi obleko št. 40, je to ameriške mere 32, št. 42 je ameriške mere 34, 44 je 36, 46 je 38, 48 je 40, 50 je 42 in 52 je 44.

Isto je pri meri za deklice. Evropska št. 38 je ameriška 12, 40 je 14, 42 je 16, 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa zača- jajo mere v Evropi s št. 42, kar je enako ameriški meri 33, št. 44 je ameriška 34, 46 je 36, 48 je 38, 50 je 39, 52 je 41, 54 je 43 in 56 je 44.

Pri moških srajcah pa je raz- lika v označbi sledeča: št. 35 pomeni ameriško mero 13½, 36 je 14, 37 je 14½, 38 je 15, 39 je 15½, 40 je 15¾, 41 je 16, 42 je 16½, 43 je 17.

Dolžinske mere: palec ali inča = 2.54 cm, 1 milja = 1609.33 m. Votle mere: 1 pint = 0.57 l; 2 pinta = 1 kvart; 4 kvarti = 1 galon; 1 bušel (mernik) = 36.35 l; 1 barel (sod) = 181.74 l. Uteži: 1 funt = 453.59 g; 1 un- ča = 28.35 g.

Toplotne mere: 9 Fahrenheit- tovih stopinj je enako 5 Celzi- jevim. 0 C = 32 F; 0 F je -17.78 stopinj C; 100 C = 212 F; 50 C je 122 F; 10 C je 60 F.

Ploskovne mere: 1 akre = 10.46 arov; 1 kv. milja = 2.50 kv. km.

• OGLASUJTE V / AMERIŠKI DOMOVINI /

• PRIPOROČAJTE / AMERIŠKO DOMOVINO /

• SPOROČAJTE / AMERIŠKI DOMOVINI / OSEBNE NOVICE

• DOPISUJTE V / AMERIŠKO DOMOVINO /

• SPOROČAJTE PRAVOČASNO SPREMEMBO NASLOVA

• PORAVNAJTE PRAVOČASNO NAROCNINO

NAROCITE SVOJIM DOBREM OCETOM

AMERIŠKO DOMOVINO

KOT DARILLO ZA

Očetovski dan

dne 19. junija 1977

Naročite telefonično: 431-9628

Naročite pismeno:

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje darilo za Očetovski dan na sledeči naslov: \$28.00 na leto \$14.00 za po leta

Za to darilo pošiljam znesek \$.....

Moje ime in naslov:

V BLAG SPOMIN

ŠESTE OBLETNICE
ODKAR JE V GOSPODU
ZASPALA NAŠA
PREDRAGA
MAMA, TETA

Mary E.
Starc

rojena KARISH

Umrta je 8. junija 1971.

Že leta štiri Te zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš,
srce Tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.

Zalujoci:

JOSEPH — sin, DARINKA — nečakinja.
Sestri, bratje in ostalo sorodstvo.

Cleveland, O. dne 6. junija 1977.

Nam pa žalost srce trga,
solze nam lijejo z oči,
dom je prazen in otožen,
ker Te več med nami ni.